

Số: 847/TTr-BTC

Hà Nội, ngày 18 tháng 11 năm 2025

TỜ TRÌNH

Về giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ.

Tại Thông báo số 198/TB-VPCP ngày 24/4/2025 của Văn phòng Chính phủ về kết luận của Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính tại Chương trình đối thoại với thanh niên năm 2025, Bộ Tài chính được giao phối hợp với các bộ, cơ quan liên quan và địa phương nghiên cứu, đề xuất giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia.

Thực hiện nhiệm vụ được giao, Bộ Tài chính đã phối hợp với các bộ ngành, địa phương và các cơ quan liên quan, kính báo cáo Thủ tướng Chính phủ như sau:

1. Tình hình và kết quả thực hiện các nhiệm vụ cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh nhằm hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia.

Trong thời gian qua, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, định hướng, triển khai các chính sách cải thiện môi trường kinh doanh nhằm phát triển doanh nghiệp, thúc đẩy khởi nghiệp sáng tạo, qua đó hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số, trọng tâm là:

Thứ nhất, về nhiệm vụ hoàn thiện thể chế, chính sách tạo môi trường kinh doanh thuận lợi, thúc đẩy thanh niên tham gia phát triển khoa học công nghệ, khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số được thể hiện qua việc ban hành các Nghị quyết trụ cột của Bộ Chính trị, các luật và nghị quyết của Quốc hội, cụ thể:

- Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 4/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân đã đưa ra các giải pháp tổng thể, toàn diện, đột phá hỗ trợ, thúc đẩy phát triển khu vực kinh tế tư nhân, đặt ra các giải pháp đột phá về thể chế, chính sách thuế, đất đai, giảm thủ tục hành chính, đảm bảo quyền sở hữu và kinh doanh hợp pháp, ưu tiên các biện pháp dân sự, kinh tế khi xử lý vi phạm.

- Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới

công tác pháp luật tập trung vào việc đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật để tạo ra một môi trường kinh doanh minh bạch, thuận lợi hơn, với mục tiêu cắt giảm thủ tục hành chính, đơn giản hóa điều kiện kinh doanh và phát triển các phương thức giải quyết tranh chấp.

- Nghị quyết số 57-NQ/TW của Bộ Chính trị ngày 22/12/2024 về khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số đưa ra các giải pháp phát triển khoa học, công nghệ, thúc đẩy đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số.

- Nghị quyết số 198/2025/QH15 ngày 17/5/2025 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân đã quy định các chính sách hỗ trợ cụ thể đối với doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tập trung vào 03 lĩnh vực chính: hỗ trợ tài chính, tín dụng, hỗ trợ thuế, phí, lệ phí và tiếp cận đất đai, hỗ trợ mặt bằng sản xuất kinh doanh.

- Luật Khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo, Luật Công nghiệp công nghệ số, Luật Chuyển giao công nghệ, Luật Công nghệ cao, Luật Sở hữu trí tuệ, Luật Thương mại điện tử và các văn bản hướng dẫn đã tạo khung pháp lý nền tảng, quan trọng cho hoạt động phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia trong hoạt động sản xuất kinh doanh. Qua đó, tạo cơ sở cho các cá nhân, đặc biệt là thanh niên, doanh nghiệp, tham gia sâu rộng vào các hoạt động khoa học và công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

Thứ hai, về nhiệm vụ, giải pháp cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia: Nghị quyết số 02/NQ-CP ngày 8/01/2025 của Chính phủ đã yêu cầu các bộ, ngành, địa phương tập trung triển khai thực hiện các nội dung: (i) Tháo gỡ bất cập về pháp lý và thực thi trong thực hiện dự án đầu tư; (ii) Nâng cao chất lượng danh mục ngành nghề đầu tư, kinh doanh có điều kiện và điều kiện kinh doanh; (iii) Tháo gỡ các điểm nghẽn, xây dựng giải pháp đột phá về thể chế, cơ chế chính sách ưu đãi để thu hút, chuyển giao, làm chủ công nghệ cao, công nghệ mới, tiên tiến; (iv) Đổi mới công tác quản lý, kiểm tra chuyên ngành đối với hàng hóa và triển khai hiệu quả Cổng thông tin một cửa quốc gia; (v) Cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính. Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, liên thông, chia sẻ dữ liệu giữa các cơ quan nhà nước để nâng cao hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính. Công bố, công khai kịp thời các thủ tục hành chính, bao gồm các thủ tục hành chính nội bộ. Tăng trách nhiệm giải trình, nâng cao hiệu quả giải quyết thủ tục hành chính phục vụ người dân, doanh nghiệp; (vi) Nâng cao chất lượng các dịch vụ phát triển kinh doanh; (vii) Rà soát, giảm số lượng các hoạt động thanh tra doanh nghiệp.

Ngay sau khi Chính phủ ban hành Nghị quyết số 02/NQ-CP, các bộ, ngành, địa phương đều đã nghiêm túc ban hành kế hoạch, chủ động, quyết tâm và bám sát những nhiệm vụ, giải pháp nhằm cải thiện môi trường kinh doanh. Một số bộ, ngành, địa phương đạt được kết quả cao trong thực hiện các mục tiêu, chỉ tiêu cải cách thủ tục hành chính.

Thứ ba, về một số sáng kiến và mô hình điển hình cải thiện môi trường kinh doanh nhằm hỗ trợ thanh niên trong hoạt động phát triển khoa học công

nghệ, khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Các hoạt động cụ thể nhằm hỗ trợ thanh niên đã được triển khai rộng khắp. Trong đó, nổi bật lên một số sáng kiến và mô hình, cụ thể như sau:

(i) Chủ tịch Hội đồng Thi đua - Khen thưởng Trung ương, Thủ tướng Chính phủ, đã phát động Phong trào thi đua "Cả nước thi đua đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số" (ngày 24/4/2025). Đồng thời, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 923/QĐ-TTg ngày 14/5/2025 về Kế hoạch triển khai Phong trào này; tiếp theo, Bộ trưởng Bộ Nội vụ đã ban hành Hướng dẫn số 3751/HD-BNV ngày 16/6/2025 về việc Khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong triển khai Phong trào "Cả nước thi đua đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số" và Phong trào "Bình dân học vụ số".

(ii) Bộ Khoa học công nghệ đã tổ chức cuộc thi sáng kiến “Thử thách Ý tưởng 4.0” nội bộ định kỳ hằng năm nhằm khuyến khích cán bộ, đoàn viên thanh niên đưa ra các ý tưởng sáng tạo, giải quyết những vấn đề thực tế trong lĩnh vực khoa học công nghệ; phối hợp với các địa phương tổ chức nhiều cuộc thi sáng tạo dành cho thanh thiếu niên và các cuộc thi khởi nghiệp đổi mới sáng tạo nhằm ươm tạo và phát triển tài sản trí tuệ.

(iii) Bộ Công Thương đã tổ chức triển khai nhiều hoạt động nhằm tăng cường mức độ ứng dụng thương mại điện tử trong cộng đồng, thúc đẩy sự phát triển của thương mại điện tử và kinh tế số nhằm tăng cường mức độ ứng dụng thương mại điện tử trong cộng đồng, thúc đẩy chuyển đổi số, trong đó nổi bật là chuỗi các sự kiện thúc đẩy liên kết vùng trong phát triển thương mại điện tử tại tỉnh Lai Châu, tỉnh Khánh Hòa và Thành phố Đà Nẵng; chuỗi các sự kiện thuộc chương trình chuyển đổi số tiểu thương chợ truyền thông tại TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng và Lạng Sơn.

(iv) Trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia (NIC) được thành lập ngày 2/10/2019 tại Quyết định số 1269/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ với chức năng hỗ trợ, phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo Việt Nam, góp phần đổi mới mô hình tăng trưởng dựa trên phát triển khoa học và công nghệ. NIC hiện đang cung cấp các dịch vụ đào tạo, tư vấn, dịch vụ cơ sở hạ tầng cho doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số trong sản xuất kinh doanh.

Ngoài ra, các địa phương, trường đại học đã tích cực xây dựng các chương trình, trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp cho thanh niên, sinh viên như: Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo Quốc gia tại Hà Nội, Đà Nẵng và TP. Hồ Chí Minh; thành lập Hub Network - Mạng lưới câu lạc bộ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số Thủ đô, trực thuộc Cung Thanh Niên - Thành đoàn Hà Nội; Trung tâm Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo Đại học Huế; Nền tảng chuyển đổi số đầu tư đổi mới sáng tạo 1Hub.Network tại Hà Nội; Chương trình "Khởi nghiệp Nông nghiệp" của Học viện Nông nghiệp Việt Nam; Đề án hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp giai đoạn 2020–2025 của Trường Đại học Lâm nghiệp. Dự án găng tay Robot thông minh và nền tảng DigiTravel của Trường Đại học Thủy lợi...

2. Khó khăn và nguyên nhân của hạn chế

Về khung pháp lý: (i) Các quy định đặc thù cho thanh niên khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo chưa rõ ràng, gây khó khăn trong quá trình áp dụng, đặc biệt là các tiêu chí thụ hưởng chính sách; (ii) Các chính sách hỗ trợ tổ chức khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và khuyến khích đầu tư mạo hiểm vẫn còn chưa đáp ứng được nhu cầu của đối tượng thụ hưởng; (iii) Thiếu cơ chế, chính sách khuyến khích cụ thể và linh hoạt dành riêng cho cán bộ nghiên cứu trẻ, đặc biệt là về quyền sở hữu trí tuệ và chia sẻ lợi ích từ kết quả nghiên cứu.

Về nguồn nhân lực: Thiếu hụt nguồn nhân lực trình độ cao thể hiện ở cả 3 nhóm (bao gồm: đội ngũ công chức, đối tượng thụ hưởng và mạng lưới tư vấn hỗ trợ). Đội ngũ cán bộ công chức làm công tác quản lý, hướng dẫn về ứng dụng khoa học công nghệ, chuyển đổi số còn mỏng, chưa đáp ứng kịp nhu cầu ngày càng tăng. Thanh niên khởi nghiệp mặc dù đã được đào tạo, năng lực quản trị kinh doanh và đặc biệt là kỹ năng chuyển đổi số chuyên sâu, tuy nhiên vẫn chưa thể đáp ứng được yêu cầu của thị trường quốc tế; thiếu sự chủ động từ phía thanh niên, doanh nghiệp trẻ, đặc biệt ở vùng sâu vùng xa, vẫn chưa nhận thức đầy đủ về vai trò của sở hữu trí tuệ trong khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo, dẫn đến mức độ tham gia còn hạn chế. Các mô hình hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp sáng tạo còn manh mún; thiếu sự liên kết giữa các viện, trường, doanh nghiệp, tổ chức xã hội và cơ quan quản lý nhà nước.

Về nguồn lực tài chính: Khả năng huy động và tiếp cận nguồn vốn ưu đãi, vốn đầu tư mạo hiểm cho các dự án khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp của thanh niên còn hạn chế. Các quỹ đầu tư mạo hiểm trong nước hoạt động chưa mạnh, cơ chế khuyến khích vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu thực tế. Nguồn lực tài chính để triển khai các hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, đặc biệt tại địa phương, còn eo hẹp, chưa đủ để xây dựng công cụ tra cứu chuyên sâu, nền tảng đào tạo e-learning hiện đại và các chương trình kết nối doanh nghiệp – thanh niên.

Về cơ sở hạ tầng: Hệ thống hạ tầng số và cơ sở dữ liệu chưa hoàn thiện, chưa đồng bộ, chưa thật sự thuận tiện cho thanh niên khai thác, tra cứu, gây khó khăn trong việc định hướng nghiên cứu và phát triển sản phẩm. Thiếu nền tảng số chuyên biệt giúp thanh niên tiếp cận thông tin, tư vấn, đào tạo về khoa học công nghệ một cách nhanh chóng và thân thiện, trong khi yêu cầu chuyển đổi số ngày càng cấp thiết. Việc phối hợp giữa các bộ, ngành, địa phương, đoàn thể thanh niên và các tổ chức trung gian hỗ trợ khởi nghiệp còn hạn chế, thiếu cơ chế liên thông dữ liệu và chia sẻ thông tin, dẫn đến hoạt động triển khai thiếu tính liên mạch.

3. Một số giải pháp:

(i) Tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện thể chế, chính sách đồng bộ: Xây dựng khung pháp lý rõ ràng, thống nhất, tạo lập môi trường đầu tư, kinh doanh thuận lợi, giảm thiểu rào cản hành chính, tăng tính cạnh tranh và minh bạch cho hoạt động khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo.

(ii) Huy động đa dạng nguồn lực xã hội: Phát huy vai trò dẫn dắt của Nhà nước, đồng thời khuyến khích sự tham gia mạnh mẽ của doanh nghiệp, nhà đầu tư, tổ chức xã hội, các trường đại học, viện nghiên cứu và cộng đồng quốc tế trong việc đồng hành, hỗ trợ thanh niên.

(iii) Phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo toàn diện: Xây dựng hệ thống hỗ trợ khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo gắn với trung tâm đổi mới sáng tạo, trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, quỹ đầu tư mạo hiểm,... để thanh niên được tiếp cận, thử nghiệm và thương mại hóa ý tưởng mới.

(iv) Tăng cường công tác tuyên truyền nhằm nâng cao nhận thức về vai trò của thanh niên trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

(v) Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng năng lực, nâng cao nhận thức, khơi dậy đam mê và khả năng làm chủ khoa học, đổi mới sáng tạo trong thanh niên.

4. Đề xuất kiến nghị

4.1. Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

- Khẩn trương, quyết liệt thực hiện đầy đủ các nhiệm vụ và giải pháp đã đề ra trong Nghị quyết số 57-NQ/TW và Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết này (ban hành kèm theo Nghị quyết số 03/NQ-CP ngày 9/01/2025 của Chính phủ). Trong đó, xác định cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh là nhiệm vụ ưu tiên; thường xuyên kiểm tra, giám sát tiến độ và kết quả thực hiện; phân công đơn vị làm đầu mối thực hiện tham mưu, hướng dẫn, kiểm tra, tổng hợp tình hình cải thiện môi trường kinh doanh của bộ, ngành và địa phương.

- Tổ chức các hoạt động truyền thông về nhiệm vụ, giải pháp cải thiện môi trường kinh doanh thuộc phạm vi trách nhiệm của mình và nâng cao nhận thức về vai trò của thanh niên trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số.

- Tổ chức hoạt động đối thoại với thanh niên để kịp thời nắm bắt các phản hồi chính sách; bảo đảm đối thoại thực chất, giải quyết ngay được những khó khăn, vướng mắc; đổi mới việc tiếp nhận thông tin và phản ánh của thanh niên để cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh.

4.2. Bộ Tài chính

- Rà soát các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; nghiên cứu sửa đổi Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

- Chủ trì, phối hợp với các bộ quản lý ngành thực hiện rà soát danh mục ngành nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện quy định tại Luật Đầu tư để nghiên cứu, cắt giảm các ngành nghề kinh doanh có điều kiện không cần thiết, hoàn thành chậm nhất trước ngày 31 tháng 12 năm 2026.

- Nghiên cứu, xây dựng chương trình hỗ trợ 1.000 doanh nghiệp tiên phong, chương trình đào tạo, bồi dưỡng 10.000 CEO.

- Theo dõi, đánh giá về tình hình và kết quả thực hiện Nghị quyết số 02/NQ-CP; phối hợp chặt chẽ với các bộ, cơ quan đầu mối theo dõi các bộ chỉ số quốc tế, nhóm chỉ số, chỉ số thành phần để nắm bắt tình hình và kết quả cải thiện các chỉ số.

4.3. Bộ Khoa học công nghệ

- Rà soát, xây dựng chính sách ưu đãi, khuyến khích thanh niên tham gia chuyển đổi số, nghiên cứu, ứng dụng khoa học, đổi mới công nghệ; xây dựng chính sách đủ mạnh khuyến khích tinh thần khởi nghiệp sáng tạo, thu hút các doanh nghiệp trong và ngoài nước khởi nghiệp sáng tạo tại Việt Nam.

- Tổ chức thực hiện các giải pháp thúc đẩy việc chuyển giao tri thức, đào tạo nhân lực khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo.

- Xây dựng bộ tiêu chí đánh giá hiệu quả đầu tư chuyển đổi số quốc gia, công cụ đánh giá trực tuyến và định kỳ tổ chức đánh giá, công bố kết quả.

- Hoàn thiện pháp luật về sở hữu trí tuệ, bổ sung chế tài xử lý nghiêm, đủ sức răn đe đối với hành vi vi phạm về sở hữu trí tuệ, giả mạo sở hữu trí tuệ, các vi phạm trên không gian mạng.

- Nâng cấp hệ thống công nghệ thông tin để bảo đảm thực hiện trực tuyến toàn trình thủ tục xác lập quyền sở hữu công nghiệp, cắt giảm tối đa thời gian thực hiện thủ tục yêu cầu cấp quyền sở hữu trí tuệ, bảo đảm phù hợp với thông lệ quốc tế; bố trí đầy đủ nguồn lực, hoàn thiện cơ chế tài chính đối với cơ quan quản lý nhà nước về sở hữu trí tuệ.

4.4. Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh xây dựng kênh hỗ trợ thanh niên tiếp cận với các chính sách hỗ trợ, tạo điều kiện cho thanh niên tham gia phản biện đối trong quá trình xây dựng cơ chế chính sách của các bộ ngành, địa phương.

4.5. Thông tấn xã Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Đài Truyền hình Việt Nam và các cơ quan báo chí chủ động hỗ trợ các bộ, cơ quan, địa phương tổ chức truyền thông, quán triệt, phổ biến tinh thần khởi nghiệp, phát triển khoa học công nghệ.

Trên đây là Báo cáo về giải pháp cải thiện môi trường đầu tư kinh doanh, hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi cho thanh niên tham gia sâu rộng vào các hoạt động phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và chuyển đổi số quốc gia. Bộ Tài chính báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Phó TTCP Nguyễn Chí Dũng (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Bộ trưởng (để b/c);
- Bộ TC: KTN, Viện Chiến lược KT-TC, Trung tâm đổi mới sáng tạo Quốc gia;
- Lưu: VT, Cục DNTN (CS, D 4 b).

KT. BỘ TRƯỞNG

THỦ TRƯỞNG

Nguyễn Đức Tâm